

УДК 930.85(520)

СТАНОВЛЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЯПОНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Олійник Е. В.

Науковий керівник – к. і. н., доц. Бадєєва Л. І.
Харківський національний університет радіоелектроніки,
каф. українознавства, м. Харків, Україна
тел. +38(099) 708-94-49, e-mail: elvira.oliinyk@nure.ua

Every year there is a growing interest in Japanese language and culture in the world. The Land of the Rising Sun fascinates with its otherness, fidelity to its ideals, as well as its outstanding creativity. This work is devoted to the acquaintance with Japanese culture, its traditions, calories and worldview. Ikebana, tea ceremonies and Japanese cuisine have become popular outside of Japan. A million people come to this country to visit the famous Kabuki theater, Buddhist temples and nature of Japan. No doubt, to get to know this country you need to live there, absorb its culture, but even studying it from afar you can understand how beautiful and great it is.

Японія – високорозвинена країна світу з новітніми технологіями, де зберігається самобутня традиційна культура. Тому вивчення японської мови та культури є надзвичайно актуальним і необхідним у сучасному світі. Дослідження в галузі культури Японії здійснені багатьма вченими, такими як Йонеяма Тосінао, Лао-цзи та ін. Але, незважаючи на інтерес науковців до зазначеної теми, досі багато людей не мають загального уявлення про культуру та розвиток Японії. Автор ставить за мету розкрити аспекти розвитку японської культури.

Японська культура утворилася в результаті історичного процесу, що почався з переселення предків японського народу на японський архіпелаг з материка та зародження культури періоду Дзьомон. Сучасна японська культура зазнала сильного впливу країн Азії, особливо Китаю та Кореї, Європи та Північної Америки. Специфіка цієї культури виникла внаслідок ізоляції островів від решти азіатського континенту. Саме це сприяло розвитку традиціоналізму та японської естетики.

В Японії історично зміцнилися і досі продовжують панувати дві релігії: синтоїзм та буддизм. Перша з них – національна, друга – занесена до Японії ззовні. Синтоїзм – найстаріша релігія Японії, що виросла з анімізму, віри в сили природи. Спочатку буддизм швидше був філософією, ніж релігією, та був занесений сюди з Індії через Китай. Ці дві релігії не виключають одна одну і зазвичай сповідуються одночасно.

Японська мова завжди була важливою складовою культури цієї держави. Вона характеризується складною системою написання, що складається з трьох різних типів знаків – китайські символи (кандзі) та

складові азбуки (хірагана та катакана). Саме ця мова вважається однією з найскладніших для вивчення.

Витоки японського мистецтва сягають IV тисячоліття до нашої ери та її характерними рисами є захоплення природою. З VI століття розвивався буддійський живопис, а світський живопис виник лише у VIII столітті, в основному для використання при дворі. У XIV столітті було запроваджено нову техніку живопису тушшю. Її протилежністю був придворний декоративний живопис з використанням яскравих фарб. Художня майстерність, що зародилася в Японії, дуже вплинула на європейське мистецтво.

Театральне мистецтво Японії багатогранне і багатолике. Існує два види театрів. Перший – найдавніший театр. Він має найпростіші декорації, актори грають у масках та костюмах минулих епох, дія розвивається плавно та неквапливо. На противагу цьому театру є театр Кабукі, що сформувався у XVII столітті. Він відрізняється динамікою та великою кількістю ефектних сцен. Усі ролі у цьому театрі виконують чоловіки, і п'єси йому пишуть видатні японські драматурги.

Ще одна традиція Японії – чайна церемонія, яка виникла понад тисячу років тому під сильним впливом дзен-буддизму. Це ритуал приготування та подачі чаю матча – міцного зеленого чаю з незвичайним і насиченим смаком. Однак вживання чаю в церемонії не головне, однаково важливий весь процес – від приготування напою до насолоди після смаком. Кожен рух ретельно виверений, немов у танці.

Японська кухня відзначається перевагою натуральних, мінімально оброблених продуктів, специфічними правилами оформлення страв, сервіруванням, етикетом. Традиційна їжа – рис, риба та дари моря, а напої – рисовий відвар, рисова горілка (саке), зелений чай. Вона поєднує в собі багатовікові традиції, цінності і дух японського народу і виразно відрізняється від будь-якої іншої кухні світу. Пов'язано це з тим, що японці ставляться до їжі з філософією.

Таким чином, японська культура, народившись на національному ґрунті, ввібрала в себе багато рис культури індокитайського регіону і при цьому не втратила своєрідності. Протягом усіх етапів свого розвитку японська культура відрізнялася особливою чуйністю до краси, трепетним ставленням до природи, свідомістю нерозривності світу людського та божественного.

Список використаних джерел:

1. Tosinao Y. (1994—1997). Japan: Culture.
2. Lao-Tzu. (2008). Tao Te Ching: The Canon of Virtue and Reason. Forgotten Books.
3. Visitjapan.ru. Japan Culture Heritage Guide. <https://visitjapan.ru/guide/japans-culture-heritage>.